

Epiloog

EN ZE LEVEN NOG LANG EN ...

Ellen Wayenberg¹

Met een gelukkig slot is menig verhaal uit. Retrospectief bekeken geldt dit ook voor het relaas over de eerste generatie van frameanalisten. Na de 'argumentative turn' van de jaren 1990 zorgen frames, waarvan zij het idee lanceerden, immers tot heden voor inzicht in de publieke beleidsvoering. Het themanummer getuigt daar volop van met vijf uiteenlopende bijdragen. Een dwarsnede van hun inhoud levert hier belangrijke lessen op rond het werk van frameanalisten, vandaag en ook morgen.

Ten eerste is er veel te vertellen over frames. Ze komen zowel inter-, sub- als nationaal voor en op alle denkbare terreinen van beleidsvoering. Traditioneel worden beleidsframes vooral gelinkt met de overtuigingen, waarden en acties van politieke en ambtelijke actoren. In de huidige 'governance'-setting zijn zij echter omringd door tal van andere (mede)spelers. Denk maar aan wetenschappers, journalisten en doelgroepen van beleid die in de bijdragen van Dupont en Groen, van Joris *et al.* en van Verlet en Demeyere als 'framemakers' in de publieke ruimte zijn belicht.

Ondanks de al rijke inzichten zijn beleidsframes zeker nog te ontginnen terrein. Als tweede les valt te trekken dat alle auteurs in het themanummer pleiten voor verder onderzoek en er soms ook concrete plannen rond aankondigen. Dat vervolg kan slaan op het beter identificeren van de dominante frames rond wicked issues van beleid. Zo willen Joris *et al.* nagaan welke attitudes, opinies en verwachtingen volwassenen hebben over de migratie- en vluchtelingenkwestie. Rond zo'n complex issue zijn frames niet standaardcoherent maar mogelijk ambigu en dus verrassend van aard. Dekker roept beleidsonderzoekers dan ook op tot blijvende opmerkzaamheid hierrond. Ook typische processen van framing verdienen meer aandacht in onderzoek. Denk maar aan communicatie. Gekende frames kunnen hierdoor dan een sterkere stempel drukken op toekomstig beleidsdesign zoals bepleit door Dupont en Groen op het Europese niveau en door Verlet en Demeyere op het Vlaamse. Op hun beurt roepen Wayenberg, Steen en Van Dijck op om methodes tot frameanalyse kritisch te belichten en verder te ontplooiën. Frames, zoals rond een ingrijpende bestuurshervorming als de gemeentefusie, behoeven een solide basis en meer comparatief werk kan daarbij helpen. Zelf plannen ze fusieframes verder te onderbouwen met behulp van een uitgebreidere vergelijking tussen argumenten die de lokale beleidskeuze ertoe wel en niet hebben geschraagd.

Het themanummer onthult dus diverse pistes tot verder frame-onderzoek. Eenmaal bewandeld, kunnen zij mee een aloude pijnpunt bestrijden van zogenaamd interpretatief onderzoek. Naast 'frames' wordt dat onderzoek gevoerd onder labels als 'narratives', 'stories' en 'discourse' (DURNOVA, FISCHER & ZITTOUN 2017). Van nature neigt interpretatief onderzoek naar contextuele diepgang, maar ook weinig tot integratie van inzichten die over cases/studies heen samenhangen en kennis opbouwen (KELLIHER 2005). John DRYZEK waarschuwde al bij de opkomst van de eerste framestudies voor dit gevaar. Elke toen (h)erkende frame schreef hij een vrij unieke definitie van sociale problemen toe, een reeks specifieke waardeoordelen en dus ook een interpretatie van de wereld op een typische maar partiële manier (DRYZEK 1993). En die specificiteit, die zich ook methodologisch uit, groeide aan en zorgde intussen voor een massa empirisch onderzoekswerk over frames dat weinig veralgemeningen rijk is. De laatste jaren komt hierin wel verandering. 'Frame theorizing' maakt opgang, zoals over het werkpakket van 'framemakers' (VAN HULST & YANOW 2016) of de verklarende factoren ter frameadoptie (KATIKIREDDI, BOND & HILTON 2014). Frameanalyse gaat duidelijk weer een meer theoretische fase in, maakt een turn richting het verleden van selectieve denkkaders als stap vooruit. Want via dergelijke

theoretische reflecties en constructen kunnen links worden gelegd met andere ontwikkelingen in de ruimere 'policy science', zoals rond het 'narrative framework' (JONES & McBETH 2010) en het recente denk-/werkkader rond 'behavioural design' (CHATTERTON & WILSON 2014; MATJASKO 2016), wat de eigen positie van frameanalyse dan weer verstevigt.

Een frame is een raamwerk, het biedt inzicht en perspectief. Hoe zo'n raam werkt in beleidsonderzoek, maakt dit themanummer over frames en hun beleidsclaims mee duidelijk. En ook al draait frameanalyse al wel een tijdje mee, toch lijkt het verhaal van veel frameanalisten nog lang niet uit, maar zelfs een nieuw hoofdstuk te betreden van meer linken en verbinden naast ontleden.

Referenties

CHATTERTON, T. & WILSON, C. (2014). "The 'Four Dimensions of Behaviour' framework: a tool for characterising behaviours to help design better interventions". In *Transportation Planning and Technology*, 37 (1), 38-61, doi: <https://doi.org/10.1080/03081060.2013.850257>.

DRYZEK, J.S. (1993). "Policy analysis and planning: from science to argument". In FISHER, F. & FORESTER, J. (eds.). *The argumentative turn in policy analysis and planning*. Durham-London: Duke University Press, 213-232.

DURNOVA, A., FISCHER, F. & ZITTOUN, P. (2017). "Chapter 3: Discursive approaches to public policy: politics, argumentation and deliberation". In PETERS, B.G. & ZITTOUN, P. (eds.). *Contemporary Approaches to Public Policy. Theories, controversies and perspectives*. London: Palgrave Macmillan, 35-56, doi: <https://doi.org/10.1057/978-1-137-50494-4>.

JONES, M.D. & McBETH, M.K. (2010). "A narrative policy framework: Clear enough to be wrong?" In *The Policy Studies Journal*, 38 (2), 329-353, doi: <https://doi.org/10.1111/j.1541-0072.2010.00364>.

KATIKIREDDI, S.V., BOND, L. & HILTON, S. (2014). "Changing policy framing as a deliberate strategy for public health advocacy: a qualitative policy case study of minimum unit pricing of alcohol". In *The Milbank Quarterly*, 92 (2), 250-283, doi: <https://doi.org/10.1111/1468-0009.12057>.

KELLIHER, F. (2005). "Interpretivism and the pursuit of research legitimisation: An integrated approach to single case design". In *The Electronic Journal of Business Research Methodology*, 3 (2), 123-132. ISSN 1477-7029.

MATJASKO, J.L., CAWLEY, J.H., BAKER-GOERING, M.M. & YOKUM, D.V. (2016). "Applying Behavioral Economics to Public Health Policy. Illustrative Examples and Promising Directions". In *American Journal of Preventive Medicine*, 50 (5), 13-19, doi: <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2016.02.007>.

VAN HULST, M. & YANOW, D. (2016). "From policy 'frames' to 'framing'. Theorizing a more dynamic, political approach". In *The American Review of Public Administration*, 46 (1), 92-112, doi: <https://doi.org/10.1177/0275074014533142>.

EINDNOOT

- 1 *Ellen Wayenberg is professor aan de Vakgroep Publieke Governance, Management en Financiën van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde aan de Universiteit Gent. Ze specialiseert in publiek beleid en bestuur met een bijzondere aandacht voor beleidsanalyse en -evaluatie, lokale besturen en multi-level governance. Contact: ellen.wayenberg@ugent.be.*